

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Faculty of Social Sciences, Charles University
Smetanovo náměstí, 6, 110 01 Praha 1
telefon: 00420 2 / 242 38 450
fax: 00420 2 / 242 35 644

Posudek vedoucího na bakalářskou práci:

Prouza, Petr. Americká zahraniční politika na Blízkém východě, od Jom Kipurů ke Camp Davidu

Práce Petra Prouzy si klade za cíl popsat a zhodnotit stěžejní okamžiky a výsledky mírového procesu na Blízkém východě v období od Jom Kipurské války do jednání v Camp Davidu, respektive do následného uzavření mírové smlouvy mezi Egyptem a Izraelem. Problematiku pojednává zejména z pohledu Spojených států a z hlediska úspěšnosti jejich angažmá, ať již během republikánských (Nixon, Ford) či demokratických (Carter) administrativ.

Práce je tvořena třemi kapitolami, z nichž první uvádí čtenáře do širší blízkovýchodní problematiky a zachycuje i průběh Jom Kipurské války, která byla nepochybně zásadním přelomem v situaci na Blízkém východě a změnila výrazným způsobem dosavadní status quo v regionu. Následující kapitola je věnována kyvadlové diplomacii Henryho Kissingera, jejím úspěchům i limitovanému dopadu této zahraničněpolitické strategie. Konečně, třetí kapitola zachycuje změny, které do americké politiky vneslo zvolení Jimmyho Cartera prezidentem, a jeho následné osobní angažmá při dojednávání dohod z Camp Davidu.

Autor při zpracovávání své studie využil jak primární, tak sekundární zdroje. Mezi primární se řadí jak paměti Henryho Kissingera (zejména v první části práce), který právem považoval kyvadlovou diplomacii za jeden ze svých největších úspěchů, tak relevantní dokumenty, které se k problému vztahují. Mezi využitými sekundárními zdroji lze nalézt jak odborné články, tak monografie, často od předních odborníků na blízkovýchodní vztahy či od přímých účastníků jednání v Camp Davidu. Pozitivně lze hodnotit skutečnost, že v práci jsou zohledněny i názory některých arabských aktérů celého procesu (např. Mahmúda Rijáda, dlouholetého egyptského ministra zahraničí).

O problematice, kterou si autor vybral, nelze patrně již napsat nic vyloženě nového, jelikož se jedná o téma poměrně podrobně zpracované, zejména v zahraniční literatuře. Práce je poněkud popisně napsaná, ale autor se v některých případech nevyhýbá ani začlenění vlastního kritického úsudku a zajímavých postřehů (například při hodnocení amerických zájmů v oblasti a jejich proměny po nástupu Demokratů do Bílého domu). Za velice dobrý nápad považuji zařazení samostatné podkapitoly o Henrym Kissingerovi, která velice dobře ilustruje význačnou roli, kterou tento státník v mírovém procesu sehrál, ale zároveň i skutečnost, že i on byl nahraditelný a že proces pokračoval i po jeho odchodu z vysoké politiky. Některé otázky by si asi zasloužily podrobnější zmínku (skutečný vliv AIPACu na americkou zahraniční politiku, příčiny proměny vztahu SSSR-Izrael a rozhodnutí Stalina podporovat arabské země, role „protiizraelské“ OSN v mírovém procesu), nicméně je pochopitelné, že vzhledem k omezenému rozsahu bakalářské práce lze v řadě případů jednotlivé problémy pouze stručně nastínit. Naopak je důležité, že se autor snaží zasadit zkoumanou problematiku do širších mezinárodněpolitických souvislostí a nevynechává zcela ani vnitropolitický vývoj v USA, který měl a má často zásadní dopady na formování zahraniční politiky (konkrétně v tomto případě například kauza Watergate).

Práce je vybavena standardním citačním aparátem a seznamem použité literatury jakož i všemi ostatními vyžadovanými náležitostmi. Po stránce jazykové je poměrně čtivá, autorovi se podařilo celkem úspěšně vyvarovat stylistických i gramatických chyb a překlepů.

Práci doporučuji bez dalších výhrad k obhajobě s hodnocením **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 3. 6. 2010

PhDr. Jan Bečka